

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут журналістики
Кафедра журналістики та нових медіа

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

« 10 » _____ 2020 року

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

ПСИХОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕДІА: Кіберпсихологія

спеціальності	061 Журналістика
освітнього рівня	другого (магістерського)
освітньої програми	061.00.01 «Журналістика»

Київ - 2020

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Прогр. № 16.90/20
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)

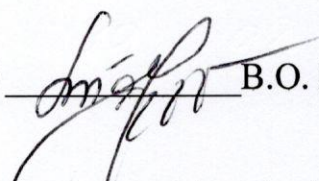
« _____ » _____ 20 20

Розробник: *Фруктова Яна Станіславівна*, кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри журналістики та нових медіа

Викладач: *Фруктова Яна Станіславівна*, кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри журналістики та нових медіа

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри (циклової комісії) журналістики та нових медіа

Протокол від «9» вересня 2020 року № 1

Завідувач кафедри (голова циклової комісії) В.О. Гандзюк

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) _____

____ . ____ 20 ____ р.

Гарант освітньої (професійної / наукової) програми

(керівник проектної групи) (М.С. Васьків)

Робочу програму перевірено

____ . ____ 20 ____ р.

Заступник директора Інституту журналістики (О.А. Росінська)

Пролонговано:

на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (____), “ ____ ” ____ 20 ____ р., протокол № ____
на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (____), “ ____ ” ____ 20 ____ р., протокол № ____
на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (____), “ ____ ” ____ 20 ____ р., протокол № ____
на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (____), “ ____ ” ____ 20 ____ р., протокол № ____

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
ПСИХОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕДІА Кіберпсихологія	
	Денна ЖУР
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Курс	5
Семестр	9
Кількість змістових модулів з розподілом:	2
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, в тому числі	60
аудиторні	16
модульний контроль	4
семестровий контроль	18
самостійна робота	22
форма семестрового контролю	комплексний іспит

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча навчальна програма з дисципліни «Психологія соціальних медіа» є нормативним документом Київського Університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою журналістики та нових медіа на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрантів денної форми навчання.

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій МОН України (лист № 1/9-736 від 06.12.2007 р.) «Про Перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра».

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Психологія соціальних медіа», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

«Кіберпсихологія» є складовою частиною дисципліни «Психологія соціальних медіа» нормативного блоку. Її вивчення передбачає розв'язання низки *завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації*, зокрема: теоретичне та практичне оволодіння майбутніми фахівцями психологічними основами комунікаційної взаємодії, розвиток особистісних якостей майбутнього комунікатора, розуміння особливостей свого професійного статусу, передумов та наслідків професійної діяльності.

Мета вивчення курсу: формування у майбутніх фахівців з мас-медіа психологічної компетентності як професійної через засвоєння знань про сучасні теорії дослідження психічних феноменів та ролі нових медіа у їх формуванні, розвитку та змінах, соціалізації особистості.

Завдання модуля «Кіберпсихологія»:

- розкриття значущості психологічних знань у професійній діяльності фахівців з мас-медіа;
- ознайомлення фахівців з мас-медіа з психологічними засадами професійної комунікативної поведінки у соціальних медіа;
- формування моральних цінностей та відповідних якостей майбутнього фахівця, усвідомлення психологічних наслідків комунікаційного впливу соціальних медіа;
- розвиток у фахівців з мас-медіа психологічної культури професійної діяльності на рефлексивній основі, спонукання їх до самоаналізу своїх вчинків;
- визначення типових помилок професійної поведінки, пов'язаних із вибором та застосуванням сучасних психологічних засобів впливу на особистість, маси;
- розкриття особливостей етичної поведінки фахівців з мас-медіа при розв'язанні складних професійних психологічних ситуацій;
- розробка алгоритму професійної комунікаційної взаємодії фахівців з соціальних медіа із споживачами їх послуг.

Підвищенню ефективності практичних занять сприятиме передбачене програмою виконання студентами самостійних робіт, зокрема індивідуальних та групових проектів тощо.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Під час семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти *набувають умінь та навички*:

1. Виявляти професійно важливі технології, які мають соціально-психологічну та морально-етичну складову (сугестія, маніпуляції, інформаційні війни).

2. Досліджувати систему зовнішніх та внутрішніх психологічних факторів, що визначають професійну комунікативну поведінку фахівців з соціальних медіа, вибір комунікативної технології.

3. Визначати психологічні особливості проектування комунікаційного простору як професійного в соціальних медіа.

4. Аналізувати та оцінювати професійну поведінку й діяльність фахівців з соціальних медіа як професійних комунікаторів, визначати ефективність застосування певної комунікаційної технології з урахуванням її психологічних наслідків.

5. Здійснювати діагностику, самооцінку та регулювання власного психологічного стану під час проходження навчальної практики.

6. Оцінювати індивідуальний ступень розвитку комунікаційних навичок та психологічних передумов їх формування.

7. Виявляти та аналізувати типові помилки професійної поведінки фахівців з соціальних медіа, що пов'язані з вибором та використанням непродуктивних психологічних стратегій.

8. Виявляти, аналізувати несприятливі психологічні фактори та негативні наслідки, помилкові, афектні дії у власній професійній комунікаційній діяльності.

9. Аналізувати психологічні процеси, що протікають під час масових комунікацій

У результаті вивчення курсу студенти набувають такі **компетенції**:

- **загальні (ЗК-1-здатність до ефективної міжособистісної взаємодії, спілкування з представниками різних соціальних та професійних груп, ЗК-2- здатність генерувати нові ідеї (креативність); ЗК-4- здатність координувати дії з іншими; ЗК-5-здатність планувати час та управляти ним; ЗК-9 - здатність цінувати й поважати різноманітність і мультикультурність); фахові (ФК-4-здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, ФК-8- здатність ухвалювати рішення в складних і непередбачуваних умовах дослідницької та/або інноваційної роботи, що потребує застосування нових підходів та прогнозування).**

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Тематичний план для денної форми навчання

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин					
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Індивідуальна робота	Самост робота
Змістовий модуль I							
1.	Тема 1. Кіберпсихологія як наука	6	4	2	2		2
	Модульний контроль	2					
	<i>Разом</i>	8	4	2	2		2
Змістовий модуль II							
ОСОБИСТІТЬ ЯК СУБ'ЄКТ КІБЕР-ВЗАЄМОДІЇ							
2.	Тема 2. Особистість як суб'єкт кібер-взаємодії	32	12	2	10		20
	Модульний контроль	2					
	<i>Разом</i>	34	12	2	10		20
	Семестровий контроль	18					
	<i>Разом за навчальним планом</i>	60	16	4	12		22

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I

КІБЕРПСИХОЛОГІЯ ЯК НАУКА

Тема 1. Кіберпсихологія як наука (2 год)

Кіберпсихологія або психологія інтернету як галузь психології, яка об'єднує методологію, теорію і практику дослідження видів, способів і принципів застосування людьми соціальних сервісів Інтернет (соціальні мережі, засоби спілкування в Інтернеті, від інтернет-форумів і чатів до месенджерів і MMORPG). Сучасні кіберпсихологічні дослідження як інтегровані комплексні. Міждисциплінарні зв'язки кіберпсихології з когнітивною психологією (вплив Інтернету на перебіг процесів); віковою психологією (рання обдарованість і вікова специфіка в застосуванні комп'ютерів та Інтернету); соціальною психологією (опосередковані комп'ютером та Інтернетом спілкування і групова діяльність); клінічною психологією (тривожність при застосуванні комп'ютерів, поведінкові аддикції, або залежності від Інтернету, застосування систем віртуальної реальності для терапії страхів і фобій); педагогічною психологією (групове та індивідуальне навчання за допомогою комп'ютерів, дистантне навчання, ігрові навчальні програми), організаційною психологією (специфіка нових форм зайнятості та організаційної поведінки в умовах застосування інформаційних технологій); диференціальною психологією (зіставлення особистісних типів в умовах безпосереднього і опосередкованого Інтернетом спілкування), когнітивною психологією (вивчення особливостей сприйняття інформаційних блоків WWW, розподілу обсягів уваги, оперування «зовнішньої» пам'яттю); психологією спілкування та психолінгвістикою (синхронне і асинхронне спілкування, спілкування у формі полілогу, мовні особливості мобільного зв'язку). Вивчення видів, способів і принципів застосування людьми соціальних сервісів мережі Інтернет (N.B. Ellison, P.M. Valkenburg); ефектів, що надаються технологіями на всілякі види соціальної (перш за все - освітньої) практики (D.R. Garrison, T. Anderson, N. Selwyn, S. Bennet); ефектів, що надаються технологіями на всілякі види соціальної (перш за все - освітньої) практики (D.R. Garrison, T. Anderson, N. Selwyn, S. Bennet); створення віртуальної ідентичності та самопрезентація в кіберпросторі (K. Davis, M. Childs, A. Peachy, S. Evans, B. Agger); кібераддикція (зокрема, відеоігрової), інтернет-залежність (K.S. Young, D. Greenfield, M.D. Griffiths, A.P. Doan, D.J. Kuss); кібербулінгу і кіберзлочинність (M. Aiken, J. Nurse, S. Hinduja, D.L. Espelage); проблеми, пов'язані з перебуванням людини в умовах віртуальної реальності (H. Hoffman, N. Foreman, A. Gaggioli).

Практичне заняття 1. Аналіз результатів кіберпсихологічних досліджень (2 год.)
Література основна: 2, 5; додаткова: 1, 2, 4, 5, 7, 8; інтернет-ресурси 1-14

ОСОБИСТІТЬ ЯК СУБ'ЄКТ КІБЕР-ВЗАЄМОДІЇ

Тема 2. Особистість як суб'єкт кібер-взаємодії (2 год.)

Психологічна структура особистості. Вплив психологічних властивостей особистості на сприйняття аудіовізуальної інформації. Структура особистості за Зігмундом Фрейдом, Карлом Юнгом, Еріком Берном у контексті сприйняття аудіовізуальної інформації. Поняття «свідомість», «надсвідомість», «підсвідомість», «колективне несвідоме», «особисте несвідоме», «батько», «дорослий», «дитя», архетипи Карла Юнга, прояви цих феноменів у авторському медіаконтенті. Етапи формування особистості. Емоційно-вольова та ціннісно-смилова сфери особистості, їх формування та трансформації у процесі взаємодії з новими медіа. «Я-концепція». Поняття «потреби». Співвідношення понять «мотиви» і «потреби». Види потреб. Теорія потреб А. Маслоу. Комунікативні потреби та мотиви. ІСС як ієрархія смислів, потреб і цінностей людини. Зона корінних ІСС. Зона перспективного розвитку ІСС. Зона престижних ІСС. Полімотивованість звернення до нових медіа. Когнітивні процеси, їх роль та «викривлення» у взаємодії з новими медіа. Захисні механізми психіки, їх роль у сприйнятті інформації. Вікова періодизація, кризові періоди. Роль нових медіа у соціалізації особистості. Еволюція людини за Ю.Н. Харарі Теорія поколінь. Покоління Z, вплив нових медіа на типологічні психологічні характеристики. Комунікація як соціально-психологічний процес. Комунікації як взаємодія (інтерактивна сторона комунікації) Комунікації як сприймання людьми одне одного (перцептивна сторона комунікації). Місце і природа міжособистісних відносин. Комунікація в системі міжособистісних та суспільних відносин. Спільність комунікації та діяльності. Комунікації як обмін інформацією (комунікативна сторона комунікації) Етапи комунікативного процесу (кодування, декодування): усвідомлення ідеї для повідомлення; невербальна поведінка комунікатора; вербалізація ідеї комунікатором; сприйняття невербальної поведінки реципієнтом; сприйняття вербального повідомлення реципієнтом; осмислення ідеї. Фактори, що впливають на етапи комунікації. Драми спілкування: слухання, розуміння, емоційності, зворотного зв'язку. Специфіка Інтернет-комунікації: опосередкованість, дігіталізація, полілог, незавершена дія, візуалізація, віртуалізація, анонімність тощо. Суб'єктивна, віртуальна, змішані карти-моделі світу. Вплив карти світу на процес інтернет-комунікації. Психологічні механізми, що діють в рамках карти-моделі: генералізація, відчуття, спотворення. Поняття «модальність». Кінестетична, аудіальна, візуальна модальності. Вплив модальностей на процес комунікації. Полімодальність інтернет-комунікації. Вплив нових медіа на особистість: позитивний та негативний (лудоманія, депресія тощо)

Практичне заняття 2 Особистість як суб'єкт інтернет-комунікації (2 год.)

Практичне заняття 3: Типологічні особливості покоління Z: психологічний аспект

Практичне заняття 4 Психологія соціальних медіа (2 год.)

Практичне заняття 5 Аналіз самопрезентації професійних мовців у соціальних мережах (2 год.)

Практичне заняття 6 Аналіз моніторингу аудиторії нових медіа (2 год.)

Література основна: 1, 3, 8; додаткова: 2, 3, 5, 7-11; інтернет-ресурси 1-14

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом: 60 год., лекції – 4 год., практичні заняття – 12 год., самостійна робота – 22 год., модульний контроль – 4 год., комплексний екзамен

Модулі	Змістовий модуль I	Змістовий модуль II
Назва модуля	КІБЕРПСИХОЛОГІЯ ЯК НАУКА	ОСОБИСТІСТЬ ЯК СУБ'ЄКТ КІБЕР-ВЗАЄМОДІЇ
Теми лекцій	Тема 1. Кіберпсихологія як наука (1 б.)	Тема 2. Особистість як суб'єкт кібер-взаємодії (1 б.)
Теми практичних занять	Практичне заняття 1. Аналіз результатів сучасних кіберпсихологічних досліджень (10+1.)	Практичне заняття 2. Особистість як суб'єкт інтернет-комунікації (10+1) Практичне заняття 3. Типологічні особливості покоління Z: психологічний аспект (10+1) Практичне заняття 4. Психологія соціальних медіа (10+1) Практичне заняття 5. Аналіз самопрезентації професійних мовців у соціальних мережах (10+1) Практичне заняття 6. Аналіз моніторингу аудиторії нових медіа (10+1)
Самостійна робота	5 балів	25 балів
Види поточн. контролю	Модульний контроль – 25 балів	Модульний контроль – 25 балів
Підсумковий контроль	Комплексний іспит	

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кіл-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кіл-ть балів	Кількість одиниць	Максимальна кіл-ть балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1
Відвідування практичних занять	1	1	1	5	5
Робота на практичному занятті	10	1	10	5	50
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	5	25
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом:			42		106
Максимальна кількість балів	148				
Розрахунок коефіцієнта	$148:60=2,5$				

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Змістовий модуль I

КІБЕРПСИХОЛОГІЯ ЯК НАУКА

1. Знайти дослідження з кіберпсихології (текст, першоджерело, методика проведення, статистика, діаграми тощо), як ці знання можуть вам знадобитися у професії.

Змістовий модуль II

ОСОБИСТІТЬ ЯК СУБ'ЄКТ КІБЕР-ВЗАЄМОДІЇ

2. Написати есе та зробити колаж "Я людина медійна" (роль медіа у вашому житті: потреби, мотиви, тематика, типи зв'язків тощо; яким мережам програмам надаєте перевагу, чому).
3. На основі запропонованої психологічної теорії, проаналізувати специфіку соціальних мереж Телеграм, Ютуб, Інстаграм, Тік-Ток (робили разом на парах). Оформити у вигляді таблиці чи презентації (унаочнення аналізу). Наприклад, Інстаграм задовольняє потребу у безпеці, приналежності, самореалізації (приклад), естетичні потреби (краса людського тіла, природи, побутових речей) та когнітивні потреби (дізнаюся про захоплення інших людей, модні тренди...), формує судження щодо (гендерної рівності, насилля у родині...).
4. Проаналізуйте особистий профіль та авторський контент журналіста (Фб, Інстаграм, Ютуб, Тік-Ток) визначте основні меседжі, концепти (емоційно-забарвлені слова,), символи, засоби підтримки уваги аудиторії він використовує (презентація).
5. Обрати інтернет-медіа та знайти публікацію з найбільшою кількістю переглядів та найменшою, пояснити такі кількісні показники (скрін тексту та фото, аналіз)
6. Обрати одну діаграму з показниками соціальних мереж, порівняти ці показники за роками, з іншими джерелами інформації, зробити висновки

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи студентами, подано у вигляді табл. 6.1.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Перевірка самостійно виконаних завдань здійснюється на контрольній модульній роботі.

Критерії оцінювання відповіді:

- відповідність змісту;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- доказовість і логічність викладу;
- термінологічна коректність;
- здатність до обґрунтування висновків;
- володіння нормами літературної мови і культури письмової відповіді.

6.3. Форма проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Контрольна модульна робота включає:

1. Завдання репродуктивного типу
2. Два питання для перевірки самостійно виконаних завдань продуктивного типу.

Критерії оцінювання:

1. Репродуктивні завдання 10 б.
2. Кожне з питань для перевірки самостійно виконаних завдань - 5 б.

(макс.), для цього вони мають відповідати наступним критеріям:

- відповідність змісту;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- доказовість і логічність викладу;
- термінологічна коректність;
- здатність до обґрунтування висновків;
- володіння нормами літературної мови і культури письмової відповіді.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумкове оцінювання знань студентів з модуля «Кіберпсихологія» відбувається у межах комплексного іспиту з дисципліни «Психологія соціальних медіа».

Відповідно екзаменаційна оцінка складається з двох компонентів: блок перший - 20 балів і блок другий- 20 балів.

Студенти з кіберпсихології виконують завдання, яке включає теоретичний і практичний компоненти, кожний з яких оцінюється по 10 балів.

Критерії оцінювання завдання з «Кіберпсихології»:

- глибоке знання змісту праць кіберпсихологів і рекомендації щодо їхнього використання у професійній діяльності;
- ґрунтовне знання термінологічного апарату і коректне його застосування;
- вміння обґрунтувати доцільність застосування методу контент-аналізу для виявлення психологічних наслідків медіа-впливів;
- доказовість і логічність викладу;
- здатність до обґрунтування висновків;
- володіння нормами літературної мови і культури письмової відповіді.

6.5. Орієнтовний перелік питань до семестрового контролю

1. Схарактеризуйте психологічні особливості соціальних медіа.
2. Обґрунтуйте співвідношення понять «засоби масової інформації» та «соціальні медіа», визначте їх психологічну складову.
3. Проілюструйте психологічні функції соціальних медіа.
4. 7. Визначте психологічну структуру особистості за різними науковцями, які зі структур найбільше отримують репрезентацію у соціальних медіа .
8. Доведіть вплив психологічних властивостей особистості на сприйняття інформації.
9. Визначте роль відчуттів у комунікаційному процесі, зазначте особливості їх вияву у соціальних медіа.
11. Визначте роль сприйняття в комунікаційному процесі, зазначте особливості перебігу цього процесу у контексті соціальних медіа.
12. Визначте функції уяви в контексті комунікаційної взаємодії індивідів в соціальних мережах.
13. Схарактеризуйте етапи обробки і сприйняття інформації, вкажіть фактори, які можуть впливати на перебіг процесу у віртуальному просторі.
14. Схарактеризуйте роль уваги в комунікаційному процесі. Вкажіть фактори, що впливають на її характеристики у кіберпросторі.
16. Окресліть зміст та структуру поняття «соціальний вплив» в контексті соціальних медіа.
17. Окресліть зміст та структуру поняття «когнітивний дисонанс» в контексті кіберпростору.
18. Окресліть зміст та структуру поняття «стереотип» у контексті масової комунікації.
20. Визначте специфіку переконливого впливу. Вкажіть фактори, що впливають на ефективність переконання у змішаному просторі.
21. Визначте специфіку навіювання як комунікаційного впливу.
22. Окресліть зміст та структуру поняття «сугестивність» у контексті кіберкомунікації.
23. Поясніть причини негативного впливу соціальних медіа.

24. Назвіть позитивні результати взаємодії особистості з новими медіа.
25. Як нові медіа утримують увагу аудиторії.
26. Схарактеризуйте поняття «конформність» в контексті кібер-комунікації.
27. Окресліть наслідування як соціально-психологічний механізм масової поведінки.
28. Визначте зараження як механізм психології мас.
29. Встановіть відповідність між змістом контенту соціальних медіа та характеристиками масової поведінки.
30. Схарактеризуйте медіа-дискурс як засіб психологічного впливу.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
відмінно	100-90
дуже добре	82-89
добре	75-81
задовільно	69-74
достатньо	60-68
незадовільно	0-59

ХІІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА:

Рекомендовані джерела

1. Андреева Г.М. Социальная психология : Учебник для высших учебных заведений / Г.М.Андреева. – 5-е изд., испр. и доп. – М.: Аспект Пресс, 2004
2. Бебик В. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка паблік рилейшнз: монографія МАУП, 2005
3. Максименко. С. Д. Загальна психологія: навчальний посібник Центр учбової літератури, 2010.
4. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід : навч.-метод. посіб. Баришпольць О. Т. [та ін.]; за ред. Л. А. Найдьонової, О. Т. Баришпольця К. : НАПН України, 2010
5. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: навчальний посібник Академвидав, 2005
6. Социальная психология в современном мире : учебное пособие для вузов /Т. М. Алавидзе, Г. М. Андреева, Е. В. Антонюк; ред.: Г. М. Андреева, А. И. Донцов Аспект-пресс, 2002.
7. Столяренко О. Б. Психологія особистості: навчальний посібник ПП Медобори- 2012
8. Чалдини Р. Психология влияния. Убеждай, воздействуй, защищайся Питер, 2010

Додаткові джерела:

1. Виноградова С.М. Психология массовой коммуникации/ С.М. Виноградова, Г.С. Мельник - М: Юрайт, 2014
2. Винтерхофф-Шпурк Медиапсихология: основные принципы/ Пер. с нем. – Х.: изд-во «Гуманитарный центр» А. В. Кочергин, О. А. Шилова, 2016
3. Зимбардо Ф. Социальное влияние / Ф. Зимбардо, М. Ляйппе / Пер. с англ. СПб.: Питер, 2010.
4. Квіт С. Масові комунікації: підруч. для студ. вищ. навч. закл. – Київ.: Києво-Могилянська академія, 2008
5. Куницина В. Н. Межличностное общение: учебник для вузов/В.Н. Куницина, Н. В. Казаринова, В. М. Погольша. – Питер, 2003
6. Коновець О. Масова комунікація: теорії, моделі, технології : навч. посіб. / О.Ф. Коновець. – К. : ЛГУ, 2009
7. Медиапсихологія: на перетині інформаційного та освітнього просторів: монографія / за наук. ред. Л. А. Найдьонової, Н. І. Череповської;

Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. - К. : Міленіум, 2014

8. Мельник Т.С. Mass-media: психологические процессы и эффекты. - М., 2006.
9. Найдюнова Л. А. Медіапсихологія: основи рефлексивного підходу: підручник; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2015.- 224 с.
10. Олешко В.Ф. Психология журналистики – Екатеринбург: Из-во Уральского ун-та, 2014. - 476 с.
11. Різун В.В. Маси. Текст лекцій— К.: ВПЦ “Київський університет”, 2003.— 1182003. – 153с.
12. Человек как субъект и объект медиапсихологии / отв. ред. проф. Е. Л. Вартанова, Ю. П. Зинченко, В. В. Миронов. М. : Изд-во Моск. ун-та, 2011

Інтернет-ресурси

1. Войскунский А. Е. Киберпсихология как раздел психологической науки и практики (рус.) // Universum: Вестник Герценовского университета : журнал. — 2013. — № 4. — С. 88. — ISSN 2306-9880.
2. Анжелика Лучинкина. Интернет-психология как направление психологической науки (рус.) // Навчання і виховання обдарованої дитини: теорія та практика. — 2012. — № 8. — С. 413—420.
3. Войскунский А.Е. Киберпсихология как раздел психологической науки и практики | CYBERPSY (рус.), CYBERPSY
4. Davis, R. A., Flett, G. L., & Besser, A. Validation of a new scale for measuring problematic internet use: Implications for pre-employment screening (англ.) // CyberPsychology & Behavior. — 2002. — No. 5. — P. 331—345.
5. Facebook Cause Depression New Study Says. Liberty Voie. Дата обращения 10 июня 2014.
6. Facebook Use Bad For Self-Esteem No Matter Why You Log On. Universityherald.
7. Facebook users more prone to developing eating disorders, study finds.
8. Hungry for likes: Facebook use linked to eating disorder links.
9. Rachel Grieve, , Michaëlle Indian, Kate Witteveen, G. Anne Tolan, Jessica Marrington. Face-to-face or Facebook: Can social connectedness be derived online? (англ.) // Computers in Human Behavior. — 2013.
10. Suna P. Kinnunen, Marjaana Lindeman, Markku Verkasalo. Help-giving and moral courage on the Internet (англ.) // Journal of Psychosocial Research on Cyberspace. — 2016.
11. лабораторія психології масової комунікації та медіаосвіти <http://mediaosvita.org.ua/uk/> (ресурси бібліотеки)
12. Детектор-медіа <https://www.google.com/search?client=firefox-b-d&q=%D0%B4%D0%B5%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80+%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D1%96%D0%B0>
13. Академія української преси <http://www.aup.com.ua/> (ресурси бібліотеки)
14. VoxUkraine <https://voxukraine.org/ru/item/olena-shkarpova-2/>